

Obywatel – prawa i obowiązki

- pojęcie obywatela
- cnoty obywatelskie
- obywatelstwo a narodowość
- nabycie i utrata obywatelstwa
- obywatelstwo unijne
- obowiązki obywatelskie

obywatel

- członek społeczeństwa danego państwa, mający określone uprawnienia i obowiązki zastrzeżone przez prawo i konstytucję

cnoty obywatelskie

- **troska o dobro wspólne** - konieczność ponoszenia takich obowiązków przez obywateli, zarówno pośrednio, jak i bezpośrednio, które są niezbędne dla zapewnienia bezpieczeństwa i solidarnościowego bytu państwa
- **odpowiedzialność** – obowiązek ponoszenia przewidzianych przez przepisy prawne konsekwencji zachowania się własnego lub innych osób
- **uspołecznienie** – zainteresowanie sprawami społecznymi
- **aktywność społeczna** – ożywienie i aktywizacja działalności różnych jednostek, grup społecznych i organizacji w ramach zaspokajania potrzeb indywidualnych
- **solidarność** – poczucie wspólnoty i współodpowiedzialności wynikające ze zgodności poglądów oraz dążeń
- **odwaga cywilna** – umiejętność wyrażania opinii i przejawiania zachowań, które reprezentują ważne interesy społeczne, choć mogą być niepopularne
- **roztropność** – umiejętność dobierania właściwych środków prowadzących do celu
- **tolerancja** – przyzwolenie na odmiennność
- **krytycyzm** – zdolność do odrzucenia przekonań stereotypowych
- **uczciwość** – wywiązywanie się z danego słowa oraz przestrzeganie reguł społecznych, nawet gdy inni tego nie widzą lub nie oczekują
- **dyscyplina wewnętrzna** – zdolność do odraczenia nagród bezpośrednich na rzecz efektów odległych w czasie, ale ważniejszych i bardziej wartościowych

obywatelstwo

- wież prawna łącząca jednostkę z państwem oraz związane z tym uprawnienia i obowiązki określone przez Konstytucję i inne ustawy

narodowość

- przynależność do danego narodu
- poczucie tej przynależności

nabywanie obywatelstwa przez urodzenie

- **ius sanguinis (prawo krwi)**
  - dziecko nabywa obywatelstwo rodziców (lub matki), niezależnie od tego, gdzie się urodzi
- **ius soli (prawo ziemi)**
  - dziecko nabywa obywatelstwo państwa, w którym się urodzi

wielokrotne obywatelstwo

- Są kraje, w których osoby:
  - mogą posiadać podwójne obywatelstwo lub
  - mogą nie posiadać żadnego (taki człowiek to bezpaństwowiec, apatryda).

podstawa prawna

- ustawa z dnia 2 kwietnia 2009 r. o obywatelstwie polskim

zasady nabywania i utraty obywatelstwa polskiego

● Obywatelstwo polskie nabywa się:

1) z mocy prawa:

- urodzenie z obojga rodziców lub jednego z rodziców posiadających obywatelstwo polskie (art. 34 Konstytucji),**
- urodzenie lub znalezienie się w Polsce zarówno w przypadku, gdy rodzice są nieznani, jak i wtedy, gdy nie posiadają żadnego obywatelstwa,**

2) przez nadanie obywatelstwa polskiego (tzw. naturalizacja);

3) przez uznanie za obywatela polskiego;

4) przez przywrócenie obywatelstwa polskiego;

**ZASWIADCZENIE
O NADANIU OBYWATELSTWA POLSKIEGO**

Kancelaria Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej zaświadcza, że

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 24 stycznia 2012 r.

olskie

zasady nabywania i utraty obywatelstwa polskiego

- **W Polsce Konstytucja RP określa, że jedynym sposobem utraty polskiego obywatelstwa jest jego zrzeczenie się za zgodą Prezydenta RP.**
- **Władze RP nie mogą odebrać obywatelstwa polskiego (było to możliwe za czasów PRL).**

repatriacja

- powrót do kraju ojczystego osób, które wskutek różnych przyczyn znalazły się poza jego granicami
- reguluje ją **ustawa z dnia 9 listopada 2000 r. o repatriacji**

podwójne obywatelstwo Polaka

- Obywatel polski posiadający równocześnie obywatelstwo innego państwa ma wobec Rzeczypospolitej Polskiej takie same prawa i obowiązki jak osoba posiadająca wyłącznie obywatelstwo polskie.
- Obywatel polski nie może wobec władz Rzeczypospolitej Polskiej powoływać się ze skutkiem prawnym na posiadane równocześnie obywatelstwo innego państwa i na wynikające z niego prawa i obowiązki.

obywatelstwo UE

- zasada wprowadzona na mocy art. 8 traktatu o Wspólnocie Europejskiej (traktat o Unii Europejskiej), który stwierdza, iż wszyscy obywatele państwa członkowskiego UE są jednocześnie obywatelami Unii

prawa obywatela UE

- swoboda poruszania się i pozostawania w obrębie UE,
- komunalne prawo wyborcze w miejscu zamieszkania,
- ochrona konsularna i dyplomatyczna ze strony wszystkich państw UE
- prawo do przedkładania petycji przed Parlamentem Europejskim,
- prawo składania skarg do rzecznika praw obywatelskich UE na działalność administracyjną UE.

obowiązki obywatelskie wynikające z Konstytucji

- przestrzeganie prawa
- wierność ojczyźnie
- płacenie podatków
- obrona ojczyzny
- ochrona środowiska
- dbanie o dobro wspólne